

Thune: Jeg maa med Hensyn til denne Sag slutte mig til den ærede Taler, der sidder her til Høire fra mig (D. Müller). Naar den ærede Forslagsstiller har sagt, at vort Land ikke er rigt paa Capitaler, og søgt at begrunde det, da maa dette tages i Relation til andre Lande; man kan ikke tage Rigdommen som noget Absolut; man maa spørge, om vort Land er rigt i Forhold til de omliggende Lande, og i Forhold til hvad det har været tidligere, og da troer jeg, her er ingen Mangel paa Capital, til dermed at fremme vort materielle Velvære. Jeg troer derfor ikke, at vi af den Grund skulle gaae ind paa det foreliggende Forslag. Jeg kan heller ikke indsee, hvorledes den Omstændighed, at Landet ikke var rigt paa Capital, skulde kunne opmuntre til at binde Capitalen. Den ærede Forslagsstiller bemærkede, at Capitalen er en selvstændig Herre, og det er den i den Udstrækning, at den ikke behøver at sætte Bo her i Landet, men kan tage Bo i andre Lande; den fluctuerer, paavirket af fremmende Lande, det er ikke alene vore Pengeforhold eller vore indre Forhold, der regulere vort Pengemarked. Ere Pengene billige i andre Lande, saa ere de som Dvifelsøls; der kommer en voblikkelig Bevægelse i dem, Pengeforholdene andre Steder indvirke strax paa vore Pengeforhold. Vi kunne ikke sige, at vi, fordi vi ved Lov binde Rentefoden for de Penge, som staae i fæste Eiendomme, derved ville opnaae, at disse Penge absolut ville tilflyde Eiendommene, thi Pengene ville gaae ganske andre Steder hen, naar de ikke her finde den rette og meest frugtbringende Anvendelse. — Der er dernæst af en af de foregaaende Talere, men ikke af Forslagsstilleren, fremhævet en særdeles vigtig Omstændighed i denne Sag, nemlig den Sikkerhed, der er for Pengene. Det er, som en foregaaende æret Taler har sagt, meget rigtigt, at der har været megen Svindel, det vil sige megen Speculation ud over Folks Øyne, men en saadan Speculation ud over Folks Øyne kan man dog ikke forlange skal være støttet ved en bunden Rentefod. Jeg skal oplyse Dette ved et Exempel: En Mand har kjøbt en Eiendom til 30,000 Rd., om den er det værd, er tvivlsomt; i Eiendommen staae $\frac{3}{5}$ eller $\frac{2}{3}$ af Kjøbesummen; lad

os sætte, at der staae 20,000 Rd., hvoraf han svarer 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Rente; nu ønsker han 5,000 Rd. mere paa sin Eiendom, og denne Eiendom, som er kjøbt til 30,000 Rd., bliver derved prioriteret for 25,000 Rd. Er det nu ubilligt, at han svarer 5 pCt. Rente af Laanet paa 5,000 Rd.? Det er jo rimeligt, at den Mand, der vil gaae ind derpaa, vil sige: Eiendommen vil ved Realisation maaskee ikke kunne udbringes til 25,000; jeg staaer altsaa Risiko ved at indlade mig med Dig, denne Risiko maa jeg bringe med i Beregningen; Du maa betale mig min Risiko; uden det gjør jeg det ikke. Risikoen kan ikke betales særskilt, den ligger i Renten. Naar han for de 5000 Rd. maa svare en Rente af 5 pCt. og Rentefoden ellers er sat til 4 pCt., hvad jeg iøvrigt ikke bifalder, er der da nogen Ubillighed deri, naar der tages Hensyn til den Risiko, der løbes? Men nu er de 25,000 Rd. ikke tilstrækkelige for Manden; han eier ikke Noget til at kunne drive sin Eiendom med, han behøver 5000 Rd. til; han har altsaa kjøbt sin Eiendom paa en Tid, hvor han virkelig ikke havde Formue nok til at kjøbe en Eiendom paa 30,000 Rd. Han henvender sig derfor til en Mand for at faae disse 5000 Rd. at laane. Denne gaaer ind derpaa; han siger: Eh bien, jeg har Tillid til Din Arbejdsdygtighed, til Din Ærlighed og Redelighed, jeg vil laane Dig de 5000 Rd., men da Du maa indsee, at jeg virkelig risikerer at tabe mine Penge, forudsat, at hvad jeg nu antager om Din Arbejdsdygtighed og Ærlighed ikke slaar til, kan Du ikke finde det ubilligt, at jeg forlanger 6 pCt. af de 5000 Rd.; jeg har jo som sagt den Risiko, ved et Salg at kunne tabe mine Penge, eller komme til at blive Eiendomsbesidder imod min Villie, — derved at Eiendommen bliver udlagt mig som sidste Prioritetshaver. — Er nu ikke Eieren, naar han indgaaer paa en saadan Betingelse, — og der er Mange af den Slags Folk, hvortil den ærede Forslagsstiller sigtede, idet han sagde, at de ved saadanne Laan ikkun erholdt en Galgenfrist, — bedre tjent med at faae denne Galgenfrist ved at faae de 5000 Rd. til 6 pCt., som repræsentere en fast Rente af 4 pCt. og 2 pCt. Risiko, end ved strax at blive hængt,